

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU'NUN HAYAT HİKÂYESİ

Biography of Prof. Dr. Saim Sakaoğlu

Bil. Uzm. Atiye NAZLI*

28 Şubat 1939 tarihinde Konya'nın Fahrünnisa Mahallesi'nin, dört cadde-sinden en uzun olan Çaybaşı Caddesi üzerindeki 22 numaralı evde doğmuştur. Ancak bu tarih resmî kayıtlarda 20 Mart 1939 olarak görülmektedir. Meram Belediyesinin ilgili biriminin 08 Şubat 2006 tarihli kararıyla, caddenin Sakaoğlu'nun doğduğu evi de içine alan bir bölümü Gurbucedid Mahallesi'ne bağlanırken 22 numaralı ev de 14/A olarak numaralanmıştır. Ev hanımı Zeliha (Köseoğlu) ve Hattat Hafız Mehmet Sakaoğlu'nun üç çocuğunun sonuncusudur. Ağabeyi Hasan Sakaoğlu 1923 ve ablası Hayriye Karpuzoğlu 1927 doğumludur. Ablası 1959 yılında vefat etmiştir.

O yıllarda mahallesinde ilkokul olmadığı için en yakın mahalle olan Dememoğlu Mahallesi'nde olan Hâkimiye-ti Milliye İlkokuluna, 1951 yılında da Konya Lisesinin orta kısmına kaydolur. Okulun 1955 yılında kaydolduğu lise kısmını ise 1959'da bitirmiştir. 1960 yılında kaydolduğu İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1965 yılında diploma almıştır. Ayrıca, Çapa Yüksek Öğretmen Okulunu da bitirmiştir.

İlk görev yeri Tokat Gazi Osman Paşa Lisesidir: 1965-1967.

Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde, önce asistan (1967-1971), sonra sırasıyla asistan doktor (1971-1977), doçent doktor (1977-1988) unvanlarını almış, 1988 yılında Konya Selçuk Üniver-

sitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne profesör olarak atanmıştır. 1988 – 1994 yılları arasında iki dönem Eğitim Fakültesi Dekanlığı görevini yürütmüştür. Kadrolu fakültesine döndüğü 1994'ten emekli olacağı tarihe kadar Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığını yürütür. Özel çabalarıyla kurulmasını sağladığı Selçuk Üniversitesi Türk Halk Kültürü uygulama ve Araştırma Merkezinin emekli oluncaya kadar altı dönem başkanlığını yürütmüştür. 20 Mart 2006 tarihinde ise 67 yaşını tamamlayıp emekli olmuştur.

Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Folklor Araştırmaları Kurumu, İLESAM UNİMA, vb. kurumların üyesidir. *American Folklore Society*'ye üyelik tarihi 1974'tür. Türk Dil Kurumunda 1984 – 2002 yılları arasında 18 yıl bilim kurulu üyeliği, 1996-1999 yılları arasında da bir dönem yürütme kurulu üyeliği yapmıştır.

Konya Lisesi Mezunları Derneğinin kurucu üyesi ve ilk başkanıdır. Ayrıca Konya Fikir Sanat Kültür Adamları Birliği Derneğinin de kurucu üyesidir. Hâlen her iki dernekte de denetçi olarak görevlidir.

Prof. Sakaoğlu; Asya, Avrupa ve Amerika kıtalarındaki pek çok ülkede çeşitli bilimsel toplantılara katılmış, bildiriler sunmuş, oturum başkanlıkları yapmıştır. Kitapları, makaleleri ve bildirileri aynı kıtalarda İngilizce, Almanca, Makedonca Fransızca ve Japoncaya çevrilmiştir. Basılı 43 kitabı bulunan

* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Edebiyatı doktora öğrencisi, Konya. atiyenazli@hotmail.com.

Prof. Sakaoglu'nun dört kitabı da basım için beklemektedir. Hakkında üç kitap ve bir dergi özel sayısı yayımlanan Prof. Sakaoglu'nun basılı çalışmalarının sayısı 1000'in üzerindedir.

Prof. Sakaoglu; 1981 yılında *Atatürk ve Türkçe* konulu eser yarışmasında, 23 eser arasında birinciliğe layık bulunmuştur. O ayrıca 1990 yılında İş Bankasının Büyük Edebiyat Ödülü'nü kazanmıştır. Prof. Sakaoglu 2005 yılında ise Karaca Oğlan Ödülü'ne layık bulunmuştur. Eserlerinden seçilen örnek metinler, ilköğretim Türkçe ve lise edebiyat ders kitaplarına alınmıştır.

Öğretim görevlisi Yurdanur Sakaoglu ile evlidir. Büyük kızı Dr. Selcen Sakaoglu-Manavgat İzmir Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalında araştırma görevlisidir; küçük kızı Seren Sakaoglu-Üstün ise Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalında araştırma görevlisidir. Prof. Sakaoglu'nun 10 Nisan 2006 doğumlu Güven Üstün adlı bir torunu vardır.

Yedek subaylık görevini 112. dönem de Tuzla ve Sivas'ta tamamlamıştır.

PROF. SAKAOĞLU'NA YER VEREN KAYNAKLAR

1. Günümüz Türkiye'sinde Kim Kimdir? / Who is Who in Turkey, 1. bs. İstanbul 1988, s. 532, 2. bs., Aralık 1987, 520; 3. bs., Aralık 1991, 576.

2. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi 7, İstanbul 1990, s. 431-432.

3. İhsan Işık, Yazarlar Sözlüğü, İstanbul 1990, s. 372; 2. bs., İstanbul 1998, s. 515; 3. bs. İstanbul 2004,

4. Dr. Arslan Tekin, Edebiyatımızda İsimler ve Terimler, İstanbul 1995, s. 516-517; 2. bs. 1999, s. 502.

5. Turan Yüksel (hızl.), Yazarlar ve Şairler Sözlüğü, İstanbul 1998, 253-254.

6. Tanzimat'tan Bugüne Edebi-

yatçılar Ansiklopedisi Cilt II, İstanbul 2001, s. 713.

7. Mehmet Ali Uz, Konya Kültürüne Hizmet Edenler, Konya 2003, 233-240.

8. Kitabı-Dede Qorqud Ensiklopediyası II Cild, Bakû 2000, 262-263.

9. Oğuz Ünalmiş (hızl.), Yazarlar ve Şairler Sözlüğü (1. bs.), Ankara 2004, 468-469; 2. bs. Ankara 2005, 468-469.

10. Hüseyin Köroğlu, Türk Dili ve Edebiyatı 5, Konya 2004, 468.

11. İhsan Işık, The Encyclopedia of Turkish Authors, Ankara 2005.

12. İhsan Işık, Resimli ve Metin Örnekli Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi, C / 7 N-S, Ankara 2006, 3087-3088; **C / 8 S-T**, Ankara 2006, 3089.

PROF. SAKAOĞLU HAKKINDA YAYIMLANAN KİTAPLAR, DERGİ ÖZEL SAYILARI, TEZLER, BİR OYUN VE MAKALELER

A. KİTAPLAR

1. Doğumunun 50., Yazı Hayatının 30. Yılı Münasebetiyle Hocam Prof. Dr. Saim Sakaoglu (Hayatı, Yayınları ve Yazılarından Seçmeler), (hızl. Yard. Doç. Dr. Ali Berat Alptekin), Konya 1989, VI+162+4 s. fotoğraf.

2. Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na 55. Yıl Armağanı (hızl. Yard. Doç. Dr. Ali Berat Alptekin), Kayseri 1994, C+332 s. (s. 317-332 arası fotoğraflara ayrılmıştır.)

3. Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na Armağan, (hızl. Prof. Dr. Ali Berat Alptekin) Konya 2006, 734 s. (s. 701-724 arası fotoğraflara ayrılmıştır.)

B. DERGİ ÖZEL SAYILARI

1. "Prof. Sakaoglu'na Saygı...", *Kültür ve Sanat Dergisi Tarla'nın Özel Sayısı*, 33. yıl, 99/5, Mayıs 1997, 48 s.

2. Milli Folklor özel sayısı, 76, Güz 2007.

3. Erciyes dergisi özel sayısı (Ocak 2008).

C. HAKKINDA HAZIRLANAN ÖĞRENCİ TEZLERİ

Prof. Sakaoglu hakkında öğrencisi ve meslektaşı Prof. Dr. Ali Berat Alptekin tarafından değişik yıllarda lisans öğrencilerine bitirme tezleri hazırlanmıştır. Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden 11 tanesi bu tezleri hazırlamışlardır: 1999 bir öğrenci, 2000 sekiz öğrenci, 2001 iki öğrenci.

1999

1. Ali Kaya, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Konya Yazıları**, Konya.

2000

2. Gökhan Demir, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun İstanbul Konulu Yazıları**, Konya, V+215 s.

3. Mustafa Eser, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Türk Destanları ile İlgili Makaleleri**, Konya, [III]+116 s.

4. Nesibe Demir, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Atasözleri Üzerine Yazıları**, Konya,

5. Gülcan Geyik, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Bilmece Yazıları**, Konya, II+308 s.

6. Ayşe Çanak, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Halk Bilimi ile İlgili Yazıları**, Konya, I+245 s.

7. Fatih Taktak, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Âşık Edebiyatı Üzerine Yazıları I / Genel Konular**, Konya, III+289 s.

8. Fatih Alagöz, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Âşık Edebiyatı Üzerine Yazıları II, Âşıklar Üzerine Yazılar**, Konya, [III]+ 237 s.

9. Ayten Okur, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu ile Yapılan Konuşmalar**, Konya, IV+131 s.

2001

10. Adeviye Figen Albayrak,, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Nasreddin Hoca ve Türk Fıkra Tipleri ile İlgili Yazıları**, Konya, IV+242 s.

11. Murat Akarsu, **Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Halk Edebiyatı Konulu Yazıları**, Konya, 215 s.

Not: Bütün tezler, Eğitim Fakültesi öğretim üyesi olup, aynı zamanda 1998-1999 öğrenim yılının ikinci yarısından itibaren Fen-Edebiyat Fakültesinde de Halk Edebiyatı ve Halk Bilimi derslerimizi veren, Prof. Sakaoglu'nun ilk doktora öğrencisi Doç. Dr. Ali Berat Alptekin'in danışmanlığı altında hazırlanmıştır. Öğrencilerin ilk altısı Eğitim Fakültesi, öbürleri Fen-Edebiyat Fakültesindedir.

Ç. MAKALELER

1. Ali Berat Alptekin, "Günümüzde Bir Masal Araştırmacısı: Saim Sakaoglu", *Masal Araştırmaları / Folktale Studies I*, (hzl. Nuri Taner), İstanbul 1988, 183-193.

Not: Daha sonraki basım için bk. *Masal Araştırmaları*, Ankara 1999, 322-332.

Burada Prof. Dr. Ali Berat Alptekin, Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun masal araştırmacılığı yönünü ele almış, masal konusunda yayımladığı eserleri tanıtmıştır. Bunları şöyle gösterebiliriz:

1. Masal Kitapları, 2. Bildiriler, 3. Makaleler, 4. Masal Derlemeleri, 5. Masal ile ilgili diğer çalışmaları, 6. Masal ile ilgili bibliyografya çalışması.

2. Ali Berat Alptekin, "Prof. Saim Sakaoglu'nun Masal Kitapları", *Masal Araştırmaları*, Ankara 1999, 333-335.

Prof. Dr. Alptekin Hocamız bu makalesinde, Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu için hazırlamış olduğu "Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na 55. Yıl Armağanı" kitabında yer alan dört masal kitabının içeriğini ayrıntılı olarak ele almış, yayımlandığı yıl, yer ve masal sınıflandırmasını ele almıştır.

3. Aziz Ayva, "Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Efsane Araştırmaları", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 9, 2001, 365-391.

Burada Ayva, Hocamızın Türkiye'de bir ilki gerçekleştirerek efsane konulu çalışmaları hakkında bilgi vermektedir. Bu çalışmalar şunlardır:

1.Efsane Araştırmaları, 2. 101 Anadolu Efsanesi, 3.Anadolu Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifi, 4. Yapacağı diğer çalışmalar

Kitapların içeriği ve hakkında yayımlanan tanıtma yazılarına yer vermektedir.

4. Ali Berat Alptekin, "Konya'da Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun 65. Yaş Toplantısı' Düzenlendi", **Türk Dili**, 87 (629), Mayıs 2004, 477-478.

Prof. Dr. Alptekin Hocamız bu yazısında, Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu için hazırlanan 65. yıl toplantısındaki gözlemlerini bildirmiştir.

5. Sinan Gönen, "Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Fıkra Araştırmaları", **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 12, 2004, 218-230.

Burada Yard. Doç. Dr. Sinan Gönen, Hocamızın fıkra alanında yapmış olduğu çalışmalarının bibliyografyasını tanıtılmaktadır.

Ünlü mizah ustamız Nasreddin Hoca ve diğer fıkra tipleri ile ilgili olan bir çok makale bildiri sunmuş olan Hocamızın Türk Fıkraları ve Nasreddin Hoca adlı kitabının tanıtımı yapılmaktadır.

6. Nedim Bakırcı, "Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Türk Dünyası Destanları Üzerine Araştırmaları", **Türk Dünyası Araştırmaları**, 154, Ocak-Şubat 2005, 119-135.

Yard. Doç. Dr. Nedim Bakırcı, bu makalesinde Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun halk edebiyatı ürünleri olan masal, efsane ile ilgili çalışmalarına değindikten sonra, destanlarla ilgili kitap, makale ve bildirilerini konu alan bir çalışma yapmıştır. Hocamızın destanlarla ilgili çalışmalarının başında gelen Dede Korkut ile olan çalışmaları, Manas Destanı ile olan çalışmaları ve diğer destanlarla ilgili çalışmaları hakkında bilgiler sunmaktadır.

7. Hatice İçel, "Saim Sakaoglu'nun Bilmece Araştırmaları", **Arayışlar / İn-**

san Bilimleri Araştırmaları, 7 (13), 2005, 89-96.

Yard. Doç. Dr. Hatice İçel, bu makalesinde Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun bilmece ile ilgili çalışmalarından bahsetmektedir. Bu çalışmalar bilmece üzerine yayımlanmış olduğu kitap, bildiri ve makalelerdir. Bu kaynaklar genç araştırmacılar için önemli bilimsel eserlerdir. Azerbaycan Tapmacaları/Bilmeceleri adlı kitabını şimdi ikisi de profesör olan öğrencileri ile birlikte hazırlamıştır. Hocamızın konu ile ilgili olarak kongre ve dergilerde yayımlanmış 30'a yakın bildiri ve makalesinin bulunduğu kaynak adlarına yer verilmiştir.

8. Ali Berat Alptekin, "Konya Kültürüne Hizmet Edenler: Prof. Dr. Saim Sakaoglu (Konya'nın Yetiştirdiği Kültür ve Bilim Adamı: Prof. Dr. Saim Sakaoglu)", **Yeni İpek Yolu**, 18 (209), Temmuz 2005, 46-49.

Not: Prof. Sakaoglu da alanıyla ilgili çalışmalarına yer veren bazı bibliyografyalar yayımlamıştır. Bütünlüğü sağlaması açısından bu iki yazıyı aşağıya alıyoruz:

1. Saim Sakaoglu, "Prof. Dr. Saim Sakaoglu'nun Türk Dünyası ile İlgili Kitap ve Yazılarının Bibliyografyası (1967-2002)", **Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi**, 14, 2002, 387-408.

Bu makale, Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu tarafından kaleme alınmış bir makaledir. Belki de bilim dünyasında bir ilk olarak Hocamız kendi eserlerinin bibliyografyasını vermektedir. Bilim hayatı boyunca Türk dünyası ile ilgili yayımladığı ilk makaleden, en son yayımlanan kitaplarının listesini veren, öğrendiği ve edindiği bilgileri genç araştırmacılara aktarmayı görev edinen Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoglu'na hazırlanmış olduğu bu makale için teşekkür ediyoruz.

2. Saim Sakaoglu, "Türk Dili, Halk Kültürü ve Aşık Edebiyatı Üzerine Ha-

zırladığım Bibliyografyalar ve Bir Ek”, *Bilgi Yolu*, 4 (5), 2004, 43-46.

Bu makale, Hocamız Prof. Dr. Saim Sakaoğlu tarafından kaleme alınmış bir makaledir. 39 yıllık bilim hayatı boyunca büyük bir titizlikle inceleyerek ve araştırarak yapmış olduğu çalışmaları, konularına göre hazırlamış olduğu kitap, bildiri ve makalelerini bibliyografya olarak bilim hayatına sunmuştur.

D. BİR OYUN

Çağımızın güçlü oyun yazarlarından Sabahattin Engin (Araç/Kastamonu 1920-Yalova 2007), son oyununu Hocamızın hayatıyla ilgili olarak kaleme almıştır: *Bilimin Sönmeyen Işığı Saim Sakaoğlu* (Konya 2006, 96 s.)

PROF. SAKAOĞLU İLE YAPILAN KONUŞMALAR (SÖYLEŞİLER, SOHBETLER, MÜLAKATLAR)

Prof. Sakaoğlu ile ilki 1981’de olmak üzere 50 kadar konuşma yapılmıştır. Aşağıya bunlardan 16’sı alınmıştır:

1. “Atatürk ve Türkçe Konulu Kitap Yarışması Birincisi Doç Dr. Saim Sakaoğlu, ‘Uydurmacılık Atatürk’ün İzinden Ayrılmaktır”, (Konuşan: Vahdet Nafiz Aksu), *Halkın Sesi* (Erzurum), 2 ve 3 Mart 1982.

2. “Dil Akademisi Anketi ile İlgili Olarak Doç. Dr. Saim Sakaoğlu’nun Cevapları”, (K. İsa Kocakaplan), *Türk Edebiyatı*, 108, Ekim 1982, 53-54.

3. “Doç. Dr. Saim Sakaoğlu ile Mülakat”, (K. Tülin Deniz), *Töre*, 44, Mayıs 1983, 43-49. (Not: Türk Dili üzerine konuşulmuştur.)

4. “Sakaoğlu ile Halk Edebiyatı Üzerine Sohbet”, (K. Yalçın Bayar), *İnanç* (İstanbul), Şubat-Mart 1985, 20-22.

5. “Saim Sakaoğlu Konuşuyor”, (K. Mehmet Yardımcı), *Tarla*, 90/2, Şubat 1990, 21-23.

6. “Halk Edebiyatı İncelemeleri Dalında 1990 Yılı Büyük Ödülü Prof. Dr. Saim Sakaoğlu’nun”, (K. Ayla Yılmaz), *İş* (Ankara), 292, Şubat 1991, 8-9.

7. “Yunus Işığı Bizi Bugün de Aydınlatmaya Devam Ediyor”, (K. Ali Kubur), *Birlik* (Makedonya), 9 Mayıs 1992, 10.

8. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, ‘Türkçe Yazan Edebiyatçılar Birliği Kurulmalıdır.’”, (K. Avni Abdullah), *Birlik* (Makedonya), 4283, 26 Eylül 1992, 8.

9. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Efsane Üzerine Bir Konuşma”, (K. İsmet Alparslan), *Milli Folklor*, 13, Bahar 1993, 32-35.

10. “Prof. Saim Sakaoğlu ile Dede Korkut Kitabı Üzerine Bir Konuşma”, (K. Cafer Gariper), *Ay Işığı* (Isparta), 10, Yaz 1998, 5-7.

11. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Nasreddin Hoca Üzerine”, (K. Mehmet Ali Uz), *Konya Postası /Akademik Sayfa*, 5 ve 6 Temmuz 2000, (iki tam sayfa fotoğraf); *Yedi İklim /Nasreddin Hoca Özel Sayısı*, 14 (148-9) Eylül-Ekim 2001, 84-92.

12. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Söyleşi”, (K. Elif Karakuş), *Türk Dili*, 87 (626), Şubat 2004, 130-146 (fotoğraflı). (Not: Değişik konularda konuşuldu.)

13. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu: Nasreddin Hoca Bizim Bilgemizdir”, (K. Mehmet Nuri Yardım), *Türk Edebiyatı*, 383, Eylül 2005, 21-24. (Not: Yazı, *Dersimiz Edebiyat* (İstanbul 2006) adlı kitaba da alınmıştır. (s. 345-354).)

14. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Türk Dili Üzerine Konuştuk”, (K. Galip Yıldırım), *Bilgi Yolu* (Konya), 6 (9), Aralık 2006, 88-93.

15. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Dil ve Edebiyat Üzerine Bir Sohbet”, (K. Mehmet Aksoy), *Yenises* (Osmaniye), 12 (139), Temmuz 2007, 34-36.

16. “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Sohbet”, (K. Fatma Gül Jale Göncüler), *Milli Folklor*, 76, Güz 2007.